

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 3.00 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stop. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D. večji oglaš
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
D. Pr. večjem D.
naročniku dopust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponoči in
dneva po družniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema! Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 I. Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zlati mir

Državni čin 6. januarja tega leta je bil porojen iz globoke želje našega vladarja, da obenem z ukinitvijo dosedanjega političnega stanja in ustroja preneha tudi medsebojna strankarska borba v državi. V času, ko so vsa prizadevanja vladarja in njegove vlade obrnjena na to, da se vse pozitivne usiljavajoče sile v državi usmerijo k skupnemu delu, pomeni vsako nadaljevanje našega javnega življenja v duhu stare politične miselnosti in prepričev oviro in zadrževanje tega nujnega dela, od katerega zavisi okrepitev in boljša bodočnost Jugoslavije.

Mi smo v času, ko nam dejanske razmere preko vseh naših razlik v mišljenju, preko naše različne stanovske in družabne opredelitve, preko razlike veroizpovedanja in kulturne miselnosti zapovedujoče kličejo: Salus reipublicae suprema lex esto! — Najvišja postava je blagor naše skupnosti, države, naši obči interesi! Spričo tega morajo ostale različne izginili in vsi državljani se morajo združiti v eni sami misli in prizadevanju: da pomagajo ozdraviti po preteklosti zavožene razmere in skupni dom dograditi pa ga izročiti potomcem kot krepko in veličastno stavbo.

Pogoji za to so dani. Političnih strank ni, javne korporacije so depolitizirane, oziroma se depolitizujejo, treba le še, da se likvidirajo ostanki tega v duhu, v obdobju naša atmosferi, v načinu našega gledanja na vsa javna vprašanja. V občinskem svetu, v stanovskih zastopstvih industrije, obrti, trgovine, kmetijstva, v Delavski zbornici, povsod, kjer gre za vprašanja, ki tičejo državnega življenja in obči blagor, imamo že del časa pozitivno sodelovanje ljudi, ki so bili do državnega čina 6. januarja tudi političnoformalno medseboj ločeni. Živo občutena potreba, da se morajo vsi državljani nujno tudi duhovno čim bolj združiti v skupnem poštenem prizadevanju za obče interese kot kraljevo zaupanje uživajoči in od njega direktno poverjeni zastopniki naroda, ta živo občutena potreba, pravimo, bo depolitizacijo vseh naših javnih korporacij, v kolikor je mišljeno strankarstvo, ne samo pospešila, marveč jo mogla v najkrajšem času tudi brez ostanka dovršiti, da bodo vsi kolikorlemogoče enega srca in ene duše.

V tem procesu ima mogoče najvažnejšo nalogo časopisje. Le to more v smislu vladarjevih intencij in kategoričnega imperativa, ki ga stavlja na nas vse brez izjeme država in njen blagor, vzgajati javno mnenje k zapostavljanju vseh osebnih, partijskih, ožjih interesov običnemu dobru. Ozdravljenje naših javnih razmer in dvig našega javnega življenja na višjo ploskev terja neobhodno, da začutimo svojo solidarnost, da pozabimo odkritosrčno iz duše vse, kar nas je ločevalo, da razumemo, kako smo drug na drugega bitno vezani v duhu one krščanske moralne vzajemnosti, ki mora družiti vse stanovce, vse javne in kulturne delavce, vse veroizpovedi v eno državno občestvo jugoslovanske narodne zajednice. Spričo tega se morajo sence prošlosti razbliniti, morajo izginiti preprič, ki so se zadnje čase v naši državi čedalje bolj izrodili v malenkostnost, nestrpnost in nespravljivost ter našo demokracijo zastrupljali v kvar obče blaginje. Postavljeni v nove razmere, je treba, da postavimo svoje javno življenje tudi na nove osnove v svoji notranjosti, kakor so si bili to zamišljali naši največji možje, Josip Jurij Strossmayer, Slomšek, Krek, vsi, ki so se prizadevali za naše politično in duhovno zedinjenje, za resnično pokristjanjenje našega življenja, za izločitev vsega kampanilizma in usmerjenje po najvišjih etičnih dobrinah naroda, države, človeštva. Božji mir, treuga Del, med različnimi skupinami v naši državi je neobhodna potreba in moralna naloga vseh, predvsem glasnikov naše javnosti.

Za ta mir v blagor države hočemo i mi po svojih krščanskih ljudskih tradicijah doprinesiti vse, kar v poštenem stremljenju moremo in znamo.

Delo gozdarske komisije

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Komisija, ki naj preišče dolgoročne pogodbe v gozdarskem ministristvu, še ni končala dela. Komisija je odločila, da končno poročilo izdelata prof. Spasojevič, ki bo sestavil enotno besedilo. Ihtakoj naj bi mu bili v pomoč pri stilizaciji gozdarski strokovni referent in člani komisije. V tem predlogu še manjkajo zaključki in predlogi. To poročilo bo obsegalo nekako glavno poročilo, ker se še niso pregledale vse pogodbe, kot se je prvotno nameravalo.

Vlada proti navijalcem cen

Ostra okrožnica predsednika vlade proti onim, ki prodajajo kurivo predrago

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade, general Peter Živković je danes izdal posebno naredbo, v kateri pravi: V poslednji dobi se opaža, da nekateri trgovci s premogom in drvmi, kakor tudi z ostalimi živlenskimi potrebščinami špekulirajo na račun velikega mraza in težav v prometu in da so dvignili cene blagu, čeprav je znano, da imajo v rezervi dosti tega blaga, ali pa, ker so blago nabavili prej, predno je sploh prišla zima in predno so nastopile take težave. Da bi se stopilo tem trgovcem na rep in da bi se onemogočilo njihovo brezvestno izkoriščanje, radi katerega trpi najbolj siromašni svet, na-

ročam najstrožje policijskim oblastem, da predstojniki oblasti pod osebno odgovornostjo v vseh takih slučajih postopajo po čl. 17 zakona o pobijanju draginje živlenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. 12. 1921, objavljenim v št. 5. »Službenih Novin« z dne 6. januarja 1922. Splošno se opaža, da policijske oblasti zanemarjajo svoje dolžnosti, da bi prijavljale slučaje, brez česar sodišča ne morejo kazensko postopati. Radi tega odredjam, da v bodoče vse policijske oblasti strogo izvršujejo svoje dolžnosti, ki jih jim nalagata zakon, da bi se ta zakon v resnici izvajal.

Zaupanje gospodarskih krogov v vlado

Podlaga za ureditev razmer izvršena, pričanja se druga etapa

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Ravnatelj Izvozne banke Marković je v razgovoru s časnikarji med drugim izjavil tudi to-le:

»Gospodarski krogi iz vse države pričakujejo z neko nestrpnostjo razvoja stvari, v prvi vrsti gledajo na izjave vlade, kakšen naj bo neoviran razvoj našega gospodarstva. Podrobnih izjav posameznih resornih ministrov dosedaj ni bilo mogoče dobiti, ker je vladarjeva proklamacija sama predpisala vse dosežanje zveze in ker se giblje vladno delo v okviru teh črt. Pred par dnevi sem v nekem belgrajskem listu omenil, da moramo imeti zaupanje v novo vlado. Ako bi bila stara vlada delala plodonosno, ne bi bilo potrebe za novi režim. Ta nova vlada zahteva in uživa naše zaupanje. Gospodarske naloge nove vlade so mnogoštevilne. Činitelji, katerim so se poverile, si prizadevajo, da te naloge izvrše. Oni morejo pretehtati vse obsežne in težke naloge in znajo razlikovati med preteklostjo in bodočnostjo. Sploh pričakujemo mnogo novega in posebno koristnega za državo. Čutimo potrebo, da se dela, da država gospodarsko napreduje in se finančno konsolidira, da se izenačijo zakoni, zboljša uprava ter da stopa država v vsakem oziru boljši bodočnosti nasproti. Toda predaleč se gre, če se zahteva, da bi se vse te želje uresničile nenkrat z vpejavo novega režima. To je glavni vzrok za nestrpnost v državi. Realnih tal ne smemo zapustiti! Nova vlada mora šele ustvariti predpogoje za delo. Sprememba razmer se mora občutiti od spodaj in zahteva premišljene načrte. Kompleks vprašanj sam za-

hteva proučevanje in globoke strokovne ureditve.

Kot najpotrebnejšo nalogo smatram izenačenje zakonov. Za pripravo bodo potrebna dve, tri leta. Dela na konstruktivni gospodarski zakonodaji, ki je za našo državo največje važnosti, zahtevajo leta, preden pride do končne ureditve. Tu ni treba samo proučevati in obseči vse skupine gospodarskih potreb, marveč se tu zahtevajo velika finančna sredstva, če hočemo, da bo uspeh odgovarjal potrebam.

Vprašanje državnih financ je važen problem in za njih ureditev so potrebni strokovno znanje, skušnje in energija. Ravno tu imamo toliko različnih vrst podrobnih vprašanj, da bi bila hitra izvršitev le poslabšanje položaja. Sprememba državne uprave se mora izvršiti samo korekoma. Nova uprava zahteva tudi novih gospodarjev, kvalificiranih strokovnjakov, ki jih imamo premalo. Razporeditev novih, sposobnih ljudi zahteva časa, dokler ne pridemo do novega naraščanja.

Pred nami so torej važna vprašanja preosnov, katerih izvršitev bi bila nemogoča preko noči. Za sedaj se je s proglasom od 6. januarja ustvarila podlaga za ureditev. Prihodnja sta delo in volja za pot naprej.

Vse to so činitelji, ki so bili prej s strankarskim gospodarstvom zaprti in ki so bili v nevarnosti, da izginejo. Sedaj so ti činitelji jasno pred nami. Prepričan sem, da bodo strokovnjaki našli pot, ki jo iščemo. Za to je treba časa in v prvi vrsti zaupanja.

„Pred novimi odkritji v gozdarski aferi“

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V večerajšnjem »Slovenec« smo v poročilu o gozdarski aferi in njenem razpletu se dotaknili tudi vpokojitve, oziroma nevpokojitve bivšega glavnega ravnatelja Stamenkovića. Po napačno dobljenih informacijah smo trdili, da za to vpokojitev ni finančni minister Šverljuga. Ta trditev, kakor tudi trditev o Šverljugi kot bivšem predsedniku treh trdk, ki so sklepale dolgoročne pogodbe, se je, kot smo se informirali, izkazala kot napačna, kar lojalno ugotavljamo.

Trije ministri v Zagrebu

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je prisel v Zagreb novoimenovani veliki župan dr. Zoričić. Istočasno z njim je prisel finančni minister Šverljuga. Tako se sedaj nahajajo v Zagrebu trije ministri: kmetijski minister dr. Frangeš, trgovinski minister dr. Mažuranič in finančni minister dr. Šverljuga.

Za aprovizacijo Zagreba

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V dvorani obrtne zbornice se je vršila konferenca zastopnikov železniškega ravnateljstva, gospodarskih krogov in mestne občine. Razpravljali so o ukrepih za zboljšanje prometa in preskrbo mesta z živlenskimi potrebščinami in kurivom.

Ribarski tečaj v Splitu

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Železniški minister je odobril kredit, da se pri ravnateljstvu za pomorski promet v Splitu ustanovi tečaj za ribarske čuvaje, ki bodo vršili nadzorstvo nad ribarjenjem ob naši obali, in za izobrazbo ribičev. Tečaj bo trajal osem tednov. Poučevali bodo strokovni uradniki pomorskega in železniškega ravnateljstva v Splitu.

„Riječ“ začasno prenehala

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) »Riječ«, glasilo bivše SDS, prinaša na prvi strani obvestilo, ki ga je podpisal dr. Vekoslav Wilder, da bo »Riječ« začasno prenehala izhajati kot dnevnik. »Riječ« je izhajala 25 let. Bila je glasilo zagrebskih naprednjakov, ki so kasneje prestopili v SDS. Odslej bo »Riječ« izhajala periodično. Obenem preha v lastništvo dosedanjega glavnega uredništva.

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. febr.

Predsednika vlade Petra Živkovića je danes obiskal socialnopolitični minister dr. Drinković. Njegov obisk je v zvezi z akcijo za nujno pomoč pasivnim krajem.

Minister za vere je dobil iz Marseilla poročilo, da so na tamkajšnjem pokopališču odkopali zemeljske ostanke 27 vojakov, ki so med vojno tam umrli.

Vse belgrajski zbornice so imele danes skupno sejo, na kateri so razpravljale o možnosti skupnega nastopa, ko bo prišel na vrsto zakon o zbornicah.

Minister dvora je nocoj odpotoval v Kragujevac.

Ukaz o imenovanju novih svetnikov državnega sveta bo v par dneh izšel. Prostim mest državnih svetnikov je osem, odkar je postal svetnik veliki župan baške oblasti Vildovič. Takojšnje imenovanje novih svetnikov je potrebno zaradi tega, ker je potrebna v plenarni seji dvetretjinska večina.

Belgrajski katoličani bodo na slovesen način v nedeljo proslavili 50 letnico mašništva in 7letnico vladanja papeža Pija XI. Dopoldne bo slovesna pontifikalna maša, popoldne pa bo v župnijski dvorani akademija.

Razgovor min. Frangeša z novinarji

Poljedelski minister dr. Frangeš je sprejel zagrebske novinarje ter v daljšem pogovoru z njimi razložil svoje namere za dvig kmetijstva. V glavnem je seveda govoril o kmetijskih stvarih, mnogo povedanih stvari pa se tiče vse države in zlasti Slovenije. Zato je razgovor poljedelskega ministra z zagrebskimi novinarji važen tudi za Slovence.

Predvsem je omenil g. minister, da se novi ministri sklenili, da ne dajejo izjav o bodočem delu. Sami veste, je dejal dr. Frangeš, kako so preje dčevali izjave o nameravanem delu, a dejansko se ni prav za prav nič storilo.

Mnogo skrbi povzroča sneg in led. Po podatkih že 46 let ni bilo takih vremenskih nepravil, ko letos. Ni pa nobene nevarnosti za žetev. Pač pa je nevarnost povodenj, če se na Podonavju zamaše kanali. Treba pa pomisliti, da smo šele sredi februarja, dočim prihajajo povodnji šele v marcu. V gornjem toku Save je nevarnost povodnji sploh manjša. Vendar pa je treba izvesti regulacijo Save. Najbolje bi bilo, če bi bilo mogoče koncentrirati vsa sredstva za regulacijo Save. Zagreb ima največji interes, da se izvrši regulacija Save, ker samo tako je mogoče, da postane Sava plovna do Zagreba. Od največje gospodarske važnosti je, da bo to doseženo, zato pa je treba skrbeti, da ne bo struga Save zatrpna od nanošenega peska. Zato je treba izvesti regulacijo Save tudi navzgor proti Sloveniji.

Glede agrarne reforme je izjavil minister dr. Frangeš kategorično, da se ne bodo zmenjale posestava onih, ki so jih dobili vsed agrarne reforme, niti se ne bodo povečala posestava, ki so prišla pod udar agrarne reforme.

Da se bo moglo izvoziti žito, ki ga imamo v preobilici, bo prevozna tarifa znižana za 25%. To znižanje bo veljalo tudi za žito, ki gre v mline. Vlada razpravlja o tem, da bi se te znižane tarife za izvoz žita stabilizirale.

Nato je minister dr. Frangeš obširno govoril o stanju veterinarskega zaklada in poudaril, da v zakonu niti kje drugje ni nikjer izrecno rečeno, da je ta zaklad namenjen za zagrebsko veterinarsko fakulteto. Toda mi pri vladi vemo, da samo zaradi Madjarov ni bilo to izrecno poudarjeno. Imetje zaklada pa je čisto nedotaknjeno in vsi dohodki gredo v korist zaklada.

Glede kmetijskega proračuna je dejal minister Frangeš, da znaša ta 2.1% od vsega proračuna. Če se bo povečal, sedaj še ne more reči, ker se baš sedaj izdeluje novi proračun.

Ves čas razgovora je bil minister dr. Frangeš zelo dobro razpoložen in poln nade v uspešno delo nove vlade.

Pripravlja se ribarski zakon

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V kmetijskem ministristvu se pripravlja zakon o ribarstvu. Stari načrt ribarskega zakona ne odgovarja več dejanskim potrebam in zahtevam države, ker premalo dolčuje delokrog oblasti in države. V bistvu pa uveljavlja tisto, kar je že obstajalo. Obenem pa ne daje iniciative za napredek ribarstva v državi. Zakon bi bil okviren. Državi bi pustil kontrolno, izvršitev pa oblastem. Podlaga naj bi bila slična kot lovskemu zakonu. Nadaljnja tendenca pa gre za to, da bi ribarski zakon ne bil samo okviren, ampak enoten in da bi bil v Belgradu fond, v katerega bi se stekale pristojbine iz vse države.

Organizacija morskega ribarstva, ki bi ga urejal poseben zakon, je naletela na težave, ker Dalmacija dosedaj ni mogla organizirati ribarske trgovine, ki jo imajo po večini Italijani. Nettunske konvencije so to položaj poostrele tako, da italijanski vpliv v tej panogi gospodarstva prevladuje.

Naša trg. mornarica se razvija

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Naše trgovinska mornarica se stalno razvija. Njena tonaža znaša preko pol milijona ton. Sedaj se gradi več parnikov do 10.000 tonaže.

Pojasnilo

Bill smo od par svojih čitateljev opozorjeni, da skušajo nekateri naš uvodnik od petka dne 15. februarja pod naslovom »Ljudska beda« tolmačiti, kakor da leti na kako osebo ali urad ali pa celo na g. velikega župana dr. Vodopivca. Da ne bo nobenega krivega tolmačenja, moramo ugotoviti, da so imela naša izvajanja samo en namen, vzbuditi privatno iniciativo in so bila zato naslovljena edino le na bogate sloje. To je tudi namen, ker morejo ljudsko bedo zmanjšati in omiliti samo tisti, ki kaj imajo in to so bogati sloji. Pri tem pa še poudarjamo, da smo tudi na te sloje apelirali le na splošno in naravno nismo mislili na nobeno gotovo osebo. In ker smo hoteli doseči s svojim apelom na bogate sloje čim večji uspeh, smo pisali v nekoliko krepkejši stilizaciji, kar je morda temu ali onemu dalo povod krivemu tolmačenju.

To priliko radevolje uporabimo v to, da konstatiramo, da je g. veliki župan Vodopivec vedno vršil v največji meri svojo dolžnost, kadar je šlo, da se ljudstvu v njegovih potrebah in stiskah pomaga, in da svojo znano človekoljubnost in socialni čut udejstvuje tudi zdaj. To bodi poudarjeno, da se ne bi delala krivica funkcionarju, katerega veliko delo ter skrb za poverjeno mu prebivalstvo naše oblasti visoko cenimo.

Tovorni promet bo okrepljen

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Železniški minister je odobril sklepe mednarodne konference za tovorni promet, ki se je nedavno vršila v Krakovu. Na tej konferenci so se sprejeli z ozirom na letošnje potrebe različne spremembe v voznem redu za čas od 15. maja 1929 do 14. maja 1930. Te spremembe so te-le:

Za časa sezone izvoza sliv bo dosedanji jutranji vlak Subotica—Kelebija prispel v Kelebijsko eno uro pozneje, in sicer zaradi carinskih poslov v Kelebijski. Neposredna zveza Italija—CSR (smer Trst—Ljubljana—Pragera—Niža Kaniža—Bratislava) se spremeni na ta način, da bo smer: Trst—Ljubljana—Zagreb—Gyekenyes—Niža Kaniža—Bratislava. Poleg obstoječih zvez je določena med Italijo in CSR nova zveza Trst—Maribor—Dunaj—Bratislava, ker se tovorni promet postopoma jača, posebno z brutto-transportom preko CSR za Nemčijo. Brzotovorni vlak za prevoz brzotovornega blaga Trst—Dunaj oziroma Trst—Budimpešta se bo pospešil na ta način, da se skrajša vožnja na tej progi.

Med SHS in CSR se uvede nov brzotovorni vlak Praga—Summerau—Linz—Gradec—Maribor—Zagreb—Belgrad. S tem vlakom se bodo odpravljali običajni vlaki iz CSR v SHS. Radi izvoza naših svežih sliv v Nemčijo preko Avstrije so uvedeni vlaki preko Maribora na Gradec—Passau oziroma preko Jesenice na Salzburg—München in dalje. Ta druga smer je odvisna od tega, ali bodo imeli vlaki najmanj deset vagonov sliv, ako jih ne bo najmanj deset, se vlak ne bo odpravil.

Na predlog bolgarske železnice se uvede še en brzotovorni vlak Sofija—Belgrad—Zagreb—Jesenice—Bux (Švica). Ta vlak bo vozil pod pogojem, ako bo imel najmanj 15 vagonov pokvarljivega blaga (jaje, sadja, grozdja). Za blago iz Bolgarije oziroma iz naše države v CSR in Nemčijo preko Madjarske se je zboljšala zveza Budimpešta—Praga.

Vse te spremembe in spopolnitve voznega reda za mednarodne tovorne vlake so se storile zato, da se tovorni promet okrepi in razvije in omogoči čim hitrejši prevoz surovih pridelkov v razne evropske države. Mednarodna konferenca za sesavo voznega reda se bo vršila 5—10. 4. v Splitu kot dopolnitev krakovske konference.

Po sporazumu med Vatikanom in Kvirinalom

Rim, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor se čuje, se bo sprava med Vatikanom in Kvirinalom proslavila s simboličnim aktom. Kmalu po ratifikaciji dogovorov bo slovesna procesija v Vatikan, katere se bodo udeležili kralj, kraljica in principi kraljeve hiše. Papež bo nato vrnil obisk v Kvirinalu. »Messaggero« piše, da bo tudi sveta hišica v Lorettu, ki je znan romarski kraj, podrejena duhovnim oblastim.

Rim, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Italijansko železniško ministrstvo je že izdelalo načrt za papežev dvorni vlak, ki se bo predložil papežu v odobritev. Izdale so se tudi že potrebne odredbe za zgraditev vatikanskega kolodvora, ki mora biti gotov najpozneje začetkom avgusta tega leta. Izdale se bodo jubilejne znamke za vatikansko pisemsko pošto. V vatikanskih krogih se demantira vest, da namerava državni tajnik kardinal Gasparri v kratkem odstopiti.

Boj okoli laiškega zakona

Paris, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V zadevi zopetne prepustitve misijonskih kongregacij in vrnitve cerkvenega imetja škofijskim zvezam so socialisti vnovič napadli vlado s podporo radikalov. Na Renauldov predlog je sedaj finančna komisija sklenila z 20 proti 17 glasovi, da se vladni predlogi ne sprejmejo v skupen zakon ter se zahteva, da se vložijo s specialnimi predlogi.

Centrum vedno bolj za samostojen nastop

Senzacionalen članek dr. Wirtha - Koniec rep. obrambne zveze

Berlin, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Bivši državni kancelar Wirth je objavil v svojem listu »Deutsche Republik« pozornost vzbujajoč članek, ki na novo dokazuje rastočo voljo centra za samostojen nastop.

Wirth pravi: Notranjepolitični položaj je tako zapleten, zastrupljen in stvarno nerazčiščen, da se je bati, da bo nemška demokracija končala tako, kakor liberalizem v Italiji. Strašilo zadnjega tedna je oznanjevallec fašizma.

Pritisk nemške ljudske stranke, da bi se koalicijska v Prusiji in v vsej državi izvršila istočasno, je izzval v centru protisile, ker se v centru še danes mnogi čutijo v šolskem zakonu posekane po liberalcih in so torej posvarjeni pred pruskim pojmovanjem konkordata. Zato je tudi centrum soglasno zahteval, da se mora z liberalci najprej skleniti kompromis v konkordatnem vprašanju, da pa se izpopolnitev kabineta ne sme tako dolgo zavlačevati.

Dr. Wirth vpraša na koncu, ali ima po izkušnjah zadnjega časa še kakšen pomen verjeti v zvezo republikancev v varstvo weimarskega akta. Zanimivo je, da je list »Die deutsche Republik« organ, ki ga je Wirth skupno z demokratom Haasom in socialnim demokratom Lobejem ustanovil in da se zdi, da Wirth s tem člankom napoveduje konec republikanske obrambne zveze.

Dnevi Trockega štet

Ker računajo sovjeti z njegovo smrtjo, so ga izgnali, da se izognejo govoricam

Carigrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor se tukaj zatrjuje, bo Trocki za enkrat ostal v Carigradu, ker ga nočejo siliti na nadaljnje potovanje radi njegovega slabega zdravja. Izgon Trockega se tudi v glavnem pojasnjuje radi poslabšanja njegove pljučne bolezni, radi česar računa vlada v Moskvi s tem, da so dnevi Trockega štet. Vsekekor pa hoče sovjetska vlada zabraniti, da bi v tem primeru nastale v Rusiji govorice, ko da so ga sovjeti spravili s pota. Trockega najstrožje stražijo uradniki ruske komunistične stranke, ki so prišli z njim semkaj. Trocki ne pride v stik niti z nameščenci konzulata, v katerem stanuje. Turška in ruska uradna mesta zatrjujejo,

da o prihodu Trockega ne vedo nič, ker je privaten človek in njegovo potovanje nikogar nič ne briga. Nasprotno pa so diplomatski krogi danes končno dobili uradno potrdilo njegovega prihoda.

London, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Angleški listi pišejo, da bodo Trockega, ki je prišel v Carigrad pod imenom Sadov, v nekaterih dneh odpravili v Angoro, kjer ga bodo nastanili in najstrožje nadzirali v majhni blizu ruskega poslanstva. V torek so ga šele zvečer z motornim čolnom prepeljali na suho in v zaprtem avtomobilu spravili v rusko poslanstvo. Časnikarjem se ni dovolil vstop na ladjo.

Sneg in burja ovirajo železniški promet

V Liki največji zameti - Promet ponekod še nemogoč, drugod pa povsod občutno oviran - V Hercegovini že južno vreme

Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Kljub temu, da se je vreme navidez malo spremenilo in je sibirski zima popustila, so še vedno velike zapreke, ki ovirajo naš promet.

Na progi Karlovec—Sušak naletava gost sneg, ki je na progi Srbske Moravice visok 100—120 cm. Na progi Reka—Sv. Peter je ves promet popolnoma ustavljen. Na zelo izpostavljeni progi Ogulin—Gospić—Gračac sneži. Poleg tega razsaja vihar, ki je ponekod nametal do 140 cm snega. Temperatura je —20. Pri postaji Sinan je sneg visok 3 do 4 metre, pri Logincu pa 4 metre. Zdi se, da je Gračac odnesel rekord, kajti tam je sneg visok 8 metrov! Od Zrmanje dalje so vsi železniški telefoni in brzjavni poškovani, tako da je ves promet ustavljen. Med Zagrebom in Siskom je položaj nekoliko boljši. Toda še vedno sneži. Proga se je očistila. Novska—Brod je očistena. Na progi Senja—Banja Luka se je položaj poslabšal in je znova zapadlo kakih 70 cm snega. Na progi Bosanski Novi—Bihać je položaj tako ogrožen, da ne more voziti noben osebni ali tovorni vlak. Na liški progi je pri Cerovu ponekod zametlo snega do 14 metrov visoko. Tako so vsa poslopja pod snegom. Proge v zagrebski okolici se stalno boljajo. Vendar so težave še vedno občutne. V območju belgrajskega železniškega ravnateljstva se položaj bistveno ni spremenil. Vreme je poveljno. Zasnežene proge čisti veliko število delavcev. Snežilo ni več.

Popoldne je bil položaj sledeči: Na progi Karlovec—Srpske Moravice še vedno sneži. Burja razsaja dalje. Na progi Lič—Plase je zapadlo 250 snega. Očiščena mesta so znova zametana. Na progi Ogulin—Gračac še vedno sneži. Burja je zelo ostra in huda. Postaja Malovan prosi za izpraznitev, ker ji je zmanjkalo hrane. Na progah Varaždin—Polubovac in Bosanske Novi—Bihać je promet ustavljen.

Težave železniške službe v Sloveniji

Promet na gorenjski progi preko Jesenice gre še dokaj v redu. Zaradi še vedno znatnega snega na tej progi vozijo vlaki z zmanjšano hitrostjo, vendar pa večjih ovir nimajo.

Promet proti Dolenjski ni imel večeraj nobenih večjih ovir in se v skrajnem obsegu vzdržuje brez znatnih ovir.

Proti Belgradu imajo vlaki še vedno velike težave. Promet je še vedno omejen in vozijo na progi Belgrad—Ljubljana le po dve dvojici brzih, ena dvojica osebnih in ena dvojica ekspresnih mednarod. vlakov dnevno.

Proga med Zidanim mostom in Celjem trpi pod silnimi plazovi. Na to progo se trgajo plazovi drug za drugim, največ med postajami Laško—Celje in Zidani most—Rimske toplice. Ves promet na tem delu proge je bil od četrtka ponoči pa do petka pozno popoldne popolnoma ustavljen. Komaj so odstranili sneg, ki ga je nanasel en plaz, že se je vsul drugi. Med plazovi je ušel večeraj en sam brzovlak iz Zagreba proti Mariboru. Vsi drugi vlaki so čakali po pet do dvajset ur na postaji v Zidanem mestu ali v Celju.

Na progi Dravograd—Maribor so na mnogih krajih zasuli ogromni plazovi železniški tir.

Brzovlak iz Belgrada, ki bi moral priti v Ljubljano v četrtek ob pol devetih zvečer, je prišel šele v petek ob pol petih popoldne.

Na lokalnih železnicah vozi od večeraj dalje le po ena dvojica vlakov, to je en vlak gre do cilja in se takoj vrne.

Železniška uprava se boji, da nastopijo že danes ali jutri veliki plazovi na progi med Jesenicami in Bohinjsko Bistrico. Teh plazov dosedaj še ni bilo, pričakovati pa jih je prav resno.

Preskrba s pre-nogom na železnicah je nekoliko boljša, vendar ne taka, kot bi bilo želeto ob normalnih razmerah. Vagonov je že prišlo primanjkovati. Tovorni promet je ukinjen. Železnica prevaža še vedno samo kurivo in živila.

V osebnem prometu ni občutiti kakšnega pomanjkanja zaradi vlakov. Še oni redki vlaki, ki vozijo po progah, so skoraj vedno prazni.

Tiri so odkidani

Po zadnjih poročilih, ki smo jih v večernih urah prejeli, je promet na progi Zidani most—Celje že vzpostavljen. Delavci so odkidali en tir na tej progi in se ves promet vrši le enotirno.

Vzpostavljen je tudi promet preko Postojne

Proga Postojna—Divča je bila večeraj ob 5 popoldne srečno odkidana in je večerni dunajski brzovlak že vozil preko Postojne v Trst, namesto preko Jesenice in Podbrda.

Zagreb v obupnem položaju

Zagreb, 15. febr. (Tel. »Slov.«) V sled silnega mraza je Zagreb v obupnem položaju. Položaj se vsak dan slabša. Večeraj je bilo v mestu silno pomanjkanje kuriva. Mestno glavarstvo je zasedlo vse zaloge kuriva. Del zasneženih zalog bo razdelilo brezplačno med reveže. Mestno glavarstvo se z železniškim ravnateljstvom prizadeva doseči zvezo s Culinem pri Zagrebu, kjer so vagoni natovorjeni z drvmi. Veliko število delavcev že čisti progo. Tako je upati, da bo Zagreb dobil najpotrebnejše kurivo.

Snoči se je posrečilo v Zagrebu na eni progi vzpostaviti tramvajski promet. Preko noči se je na tej progi napravil led, ki so ga delavci danes razbijali.

Na progi Zagreb—Karlovec je danes vozi samo en mešan vlak. Ravno tako na progi Sušak—Bakar. Splitska proga je neprehodna. Najbolj je oviran promet na progi Zagreb—Belgrad. Vlaki prihajajo z več kot 24 urnimi zamudami. SOE je imel zamude 24 ur.

Popoldne in zvečer je v Zagrebu silno snežilo. Pomanjkanje živil je vedno občutnejše. Zlasti ni dobili mleka, ker ga ne morejo pripeljati v mesto, kar najhujše občutijo bolnice.

V Hercegovini zapihal jug

Mostar, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Tu se je mrzlo in snežno vreme nenadoma preobrnilo. Zapihal je jug. Tako znaša zvišanje temperature 17 stopinj. Ta nagla sprememba temperatura ima to posledico, da se je sneg začel topiti. Vse doline so se pretvorile v praveca jezera. Skozi Mostar drve silne množine umazane vode.

Na zapadu Evrope že topleje

Berlin, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Dasi je na zahodu Evrope nastalo toplejše vreme, ko imajo na Irskem plus 6 stopinj, ob Atlantski obali v Franciji pa samo par stopinj pod ničlo, vendar ni lahko pričakovati, da bi toplejše struje prišle tudi v Srednjo Evropo. V Berlinu je bilo dane ponoči še vedno —17. Radi zameotov je nastalo občutno pomanjkanje premoga in živil, kar je povzročilo naraščanje cen, posebno krompirja, katerega zelo primanjkuje.

Ker še vedno močno sneži, so tudi v Avstriji in na Madjarskem danes dopoldne postale prometne ovire še večje. V bližini Dunaja je na postaji Rekawinkel običal orientekspresni vlak, katerega so morale odkopati vojaške čete. Tudi na Madjarskem je običal zapadno od Budimpešte ekspresni vlak za Nizzo, dva druga brzovlaka in en potn. vlak. Tudi v Avstriji je železniški promet omejen na najmanjšo mero. Posebno, ker je tudi oblolelo mnogo železniškega osebja. Zelo vznemirljivo je, da ne prihajajo tovorni vlaki s premogom. Posebno velika škoda je na Poljskem, katero cenijo samo v železniškem prometu na 25 milijonov mark. V Carigrad je večeraj od 30. januarja dalje dospel šele prvi vlak iz Sofije. V Carigradu imajo od večeraj južno toplo vreme.

Dunaj, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Zaradi mraza in pomanjkanja premoga so prekinili predavanje na dunajskem vseučilišču.

Hude posledice mraza povsod

Praga, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaška vlada je danes odredila diktatorne ukrepe za pobijanje posledic mraza. Skoraj 50% vse češkoslovaške vojske bodo porabili za to, da se na različne načine odpravijo posledice mraza, med drugim na ta način, da bo vojaštvo nadomestovalo obolele železničarje. Položaj na češkoslovaških železnicah se je zaradi neprestanega sneženja zelo poslabšal. Zato je silno ovirano tudi preskrbovanje s premogom in z živili. Železniška uprava bo jutri še nadalje omejevala potniške vlake. Cela vrsta češkoslovaških industrij je morala ustaviti delo. V Pragi dobivajo zasebniki premog samo še v najmanjših količinah. Nastalo je silno pomanjkanje krompirja, jaje in mleka.

Težave Berlina

Berlin, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Berlin je sedaj popolnoma zasnežen. Mraz sicer ni hudi, veliko pa je pomanjkanje premoga. Kuriva pri trgovcih skoraj ni mogoče dobiti. V velikem delu notranjega mesta so danes ugasnile tudi vse plinovne luči, ker so glavne cevi zamrznile in jih ni mogoče ogrevati zaradi nevarnosti eksplozije. V berlinskih predkrajih so zamrznili vodovodi.

Poljska za vzhodni Locarno

Varšava, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Poljski zunanji minister Zaleski je dal listu »Review of Reviews« izjavo, ki podčrtava mirovne namene Poljske nasproti Nemčiji. Poljska vlada bi najrajša sklenila z Nemčijo pogodbo za medsebojno jamstvo obojnega državnega ozemlja. To pomeni novo obliko stare poljske želje po vzhodnem Locarnu.

Ameriško posojilo Romaniji

Newyork, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Federal Reserve Bank v Newyorku se je dogovorila z drugimi rezervnimi bankami, da kupi od romunske državne banke prima trgovske menice do 4 in pol milijona dolarjev. Z romunsko vlado se je sklenilo kreditno zagotovilo do skupno 25 milijonov dolarjev.

Francoski parlament je odklonil s 320 proti 255 glasovi predlog socialistov o splošni amnestiji političnih prestopkov. Večina je odbila predlog, ker je ta le v prilog komunizmu in njegove antimilitaristične propagande.

Parnik »Gaika Castle« od Union State Line, sedaj v italijanski posesti, je oddal SOS klice, ker se nahaja v stiski na morju tri milje od Douglassa. Več parnikov in rešilnih čolnov so poslali z Dowerja na pomoč.

Iz Kočevja

Na kočevski gimnaziji je pouk ukinjen do vključno 22. februarja.

Volk sredi mesta. V sredino mesta se je zatekla volkulja. V bližini Dijaškega doma jo je ustrelil g. Bolovič.

Nesreča pri sankanju. Dijak Jože Pungaršič si je pri sankanju zlomil roko. Pripekljan je bil v ljubljansko bolnišnico.

Poročilo belgrajske vremenske opazovalnice o stanju mraza v državi: Po —11 Belgrad, Petrovaradin in Niš, Ljubljana —13, Zagreb in Kobiljača —12.

Novosadska vremenska napoved. V severnih krajih se bo zvišala temperatura le neznatno. Slabi severni vetrovi. Sneg.

DUNAJSKA VREMENSKA NAPOVED:

V zapadnih severnih Alpah večinoma jasno, nekoliko višja temperatura, v vzhodnih pa večinoma oblačno in morda nekoliko topleje. Na Stajerskem in Koroškem oblačno, sneg, nekoliko višja temperatura; povsod pa je prognoza negotova.